

Sectorplan 27 Industrieel afvalwater

1 Achtergrondgegevens

1. Belangrijkste afvalstoffen	Industriële afvalwaterstromen (niet reinigbaar in biologische afvalwaterzuiveringsinstallaties)
2. Belangrijkste bronnen	Chemische industrie, overige dienstverlenende bedrijven, wegvervoer
3. Aanbod in 2000 (in Nederland)	280 kton
4. % nuttige toepassing in 2000	2%
5. % verwijdering in 2000	7%
6. % lozen in 2000	91%
7. Verwacht aanbod in 2006	310 kton
8. Verwacht aanbod in 2012	350 kton
9. Bijzondere kenmerken	Euralcodes 08.01.19 ^{*c} , 16.10.01 ^{*c} , 16.10.02, 16.10.03 ^{*c} en 16.10.04

2 Afbakening sectorplan

In dit sectorplan is het beleid uitgewerkt voor verontreinigde afvalwaterstromen met name afkomstig uit industriële processen, die in afvalwaterzuiveringsinstallaties, bestaande uit een biologische zuiveringsstap al dan niet voorafgegaan door een fysisch/chemische zuiveringsstap, niet kunnen worden gezuiverd tot een op het oppervlaktewater te lozen restwater. Deze afvalwaterstromen worden hierna aangeduid als 'industrieel afvalwater'. Het gaat onder andere om afvalwaterstromen die zijn verontreinigd met PCB's, dioxines (dirty 17), bestrijdingsmiddelen²⁸, organotinverbindingen, gebromeerde difenylethers (brandvertragers), cadmium, organische halogeenverbindingen of metalen (arseen, tin, chroom, kobalt, molybdeen, lood, nikkel, vanadium, zink).

Voorbeelden van dergelijke stromen (niet limitatief) zijn:

- resten van rot-, mot- en schimmelwerende baden;
- drukpasta's uit de textielveredelingsindustrie;
- baden met brandvertragers uit o.a. de printplaatindustrie;
- procesbaden uit de rubber- en kunststofverwerkende industrie;
- met organische componenten verontreinigd caustic water.

In onderstaande tabel is aangegeven welke specifieke industriële afvalwaterstromen in andere sectorplannen aan de orde komen.

Voor deze stromen ...	... zie deze sectorplannen
• afvalwaterstromen afkomstig van schepen zoals bilge-, was-, spuit- en ballastwater	12 scheepsafvalstoffen
• olie/water- en olie/water/slib-mengsels	23 oliehoudende afvalstoffen

²⁸ Het gaat hierbij om bestrijdingsmiddelen die als zodanig zijn toegepast. In de vierde "Nota waterhuishouding" (NW4) worden verschillende bestrijdingsmiddelen genoemd waarvoor een maximaal toelaatbaar risiconiveau (MTR) of verwaarloosbaar risiconiveau (VR) is gedefinieerd. In de vergunningverlening gaat het meestal om de volgende groepen: fenylureumherbiciden, chloorfenoxyzuren, N-methylcarbamaten, nitrofenolen, nitrofenolacetaten, organochloorbestrijdingsmiddelen, fosfor- en stikstofhoudende bestrijdingsmiddelen.

• zwavelzuur en metaalhoudende afvalwaterstromen	33 zuren, basen en metaalhoudende afvalwaterstromen
• kwikhoudende afvalwaterstromen	32 overige gevaarlijke afvalstoffen
• vloeibaar fotografisch afval	34 fotografisch afval

3 Beleid

Het beleid voor industrieel afvalwater is gericht op het minimaliseren van de milieueffecten naar bodem, water en lucht door vernietiging van de verontreinigingen danwel concentratie ervan in de reststoffen van het verwerkingsproces.

3.1 Preventiemogelijkheden

In rapporten van de Coördinatiecommissie Uitvoering Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren (CUWVO) is voor diverse branches de afvalwaterproblematiek beschreven en zijn preventiemaatregelen geformuleerd. Vanwege de veelheid en diversiteit aan bedrijven waar industrieel afvalwater vrijkomt, is het onmogelijk om in dit sectorplan alle preventiemaatregelen te beschrijven. Verwezen wordt naar de diverse CUWVO-rapportages.

3.2 Beheerkader

Bij de uitvoering van het beleid voor industrieel afvalwater is het omwille van een efficiënte en effectieve beoordeling tijdens de acceptatieprocedure van belang dat de ontdoener van industrieel afvalwater een goed inzicht geeft aan vergunninghouder in de aard en samenstelling van het afvalwater. Een hulpmiddel voor verdere vereenvoudiging van de acceptatie van industrieel afvalwater is de zogenaamde stoffenaanpak. Hierbij wordt industrieel afvalwater met bekende aard en samenstelling getoetst aan een positieve stoffenlijst die is gekoppeld aan een verwerkingsmatrix. Op deze manier kunnen individuele stoffen eenvoudig worden ingedeeld naar bewerkingsroute. De stoffenaanpak dient, voordat deze gebruikt kan worden, door de bedrijven of een bedrijfstak in overleg met de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW) te worden uitgewerkt²⁹.

4 Aspecten van vergunningverlening

Voor de algemeen geldende bepalingen bij vergunningverlening wordt verwezen naar 'Toelichting bij de sectorplannen'. Aanvullingen op en afwijkingen van deze algemeen geldende bepalingen zijn hierna gegeven.

4.1 Inzamelen en opslaan

Gelet op het streven naar effectief toezicht op de verwijdering wordt, in afwijking van de algemene bepalingen voor vergunningverlening, uitsluitend opslaan (opslaan als zelfstandige activiteit) van industrieel afvalwater niet doelmatig geacht. Vergunningen voor het uitsluitend opslaan (opslaan als zelfstandige activiteit) worden slechts verleend aan houders van een Wm-vergunning voor het be- en verwerken van industrieel afvalwater.

4.2 Be- en verwerken

Minimumstandaard

Voor het be- of verwerken van industrieel afvalwater zoals gedefinieerd in paragraaf 2 is de

²⁹ Zie ook de rapportages "Aanbevelingen voor de vergunningverlening bij (HOI)-verwerkers van gevaarlijke waterige afvalstromen" van de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW) en "De verwerking verantwoord; Uitvoering aanbevelingen Commissie HOI's en Inspectieonderzoek".

minimumstandaard thermisch verwerken, en storten van de residuen van de thermische verwerking.

Overwegingen bij het vaststellen van de minimumstandaard

- Afhankelijk van aard en samenstelling van de afvalstroom kan thermische verwerking zijn roosteroven, DTO of specifieke installatie.
- De minimumstandaard is een voortzetting van het beleid dat is vormgegeven binnen het kader van de Wvo.
- De minimumstandaard sluit aan op de huidige praktijk en is daarmee uitvoerbaar en kosteneffectief, en is gericht op minimaliseren van milieueffecten.
- Het niveau van verwerking dat in de minimumstandaard is vastgelegd komt overeen met de gangbare wijze van verwerking in het buitenland.

5 In- en uitvoer

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor in- en uitvoer zijn opgenomen in hoofdstuk 12 van het beleidskader. De uitwerking voor industrieel afvalwater is hierna gegeven.

5.1 Verwijderen

Invoer voor storten wordt op basis van nationale zelfverzorging en/of omdat de overbrenging niet in overeenstemming is met nationale wettelijke bepalingen in beginsel niet toegestaan.

Uitvoer voor storten wordt op basis van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan.

Tegen invoer voor thermische verwerking als vorm van verwijdering wordt in beginsel geen bezwaar gemaakt wanneer dit in lijn is met de Nederlandse minimumstandaard en als zodanig is vergund aan de beoogde verwerker. Tegen uitvoer voor thermische verwerking als vorm van verwijderen wordt in beginsel geen bezwaar gemaakt.

Invoer voor lozen is in beginsel niet toegestaan vanwege het feit dat industrieel afvalwater is gedefinieerd als afvalwater, dat niet kan worden gezuiverd tot een op het oppervlaktewater te lozen restwater en daarmee niet binnen een vergunning van een Nederlandse installatie geloosd kan worden.

Uitvoer voor lozen wordt toegestaan wanneer de lozingsnormen op de locatie van bestemming dit toestaan. Bij toetsing hiervan wordt in beginsel aangesloten bij het oordeel van de buitenlandse autoriteit.

5.2 Nuttige toepassing

Afhankelijk van de aard en samenstelling is industrieel afvalwater aangemerkt als oranje- en/of rode-lijst-afvalstof. Voor industrieel afvalwater dat niet op een van de lijsten van de EVOA voorkomt, geldt de procedure voor rode-lijst-afvalstoffen.

Gelet op de aard en samenstelling van industrieel afvalwater is nuttige toepassing (d.w.z. zonder voorbewerking) in het algemeen niet aan de orde. In beginsel wordt echter geen bezwaar gemaakt tegen in- en uitvoer voor nuttige toepassing.

5.3 Voorlopige verwijdering of voorlopige nuttige toepassing

Wordt industrieel afvalwater na overbrenging gefiltreerd, fysisch- of chemisch behandeld of anderszins bewerkt, dan is in het algemeen sprake van voorlopige nuttige toepassing (R12/R13) of van voorlopige verwijdering (D13/D14/D15).

Tegen in- en uitvoer voor voorlopige verwijdering wordt in beginsel geen bezwaar gemaakt wanneer de vervolghandeling een thermische verwerking is en is vergund aan de beoogde verwerker. Wordt de voorbehandeling gevolgd door lozen dan wordt in beginsel getoetst conform paragraaf 5.1 van dit sectorplan.

Invoer voor voorlopige nuttige toepassing is, gelet op de afbakening van dit sectorplan, niet mogelijk en wordt daarom in beginsel niet toegestaan.

Tegen uitvoer voor voorlopige nuttige toepassing wordt bezwaar gemaakt wanneer als vervolghandeling zoveel van het overgebrachte afval wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Het toetsingskader hiervoor is paragraaf 12.4 beleidskader. Gelet op de aard van de afvalstoffen is storten van een deel ervan naar verwachting echter niet snel aan de orde.

Wanneer de kennisgeving onvoldoende gegevens bevat over de vervolghandeling(en) wordt in beginsel bezwaar gemaakt, zowel bij voorlopige nuttige toepassing als bij voorlopige verwijdering.

6 Monitoring

Via het meldingen- en registratiesysteem worden gegevens verzameld van gevaarlijk industrieel afvalwater voor zover afgevoerd voor verwerking naar derden.